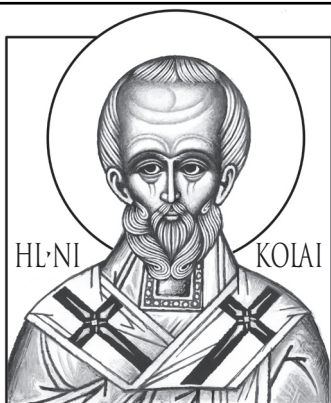

FEST FOR
BARN OG
VOKSNE
PÅ
HELLIGE
NIKOLAIS
DAG

LØRDAG
19. DES.

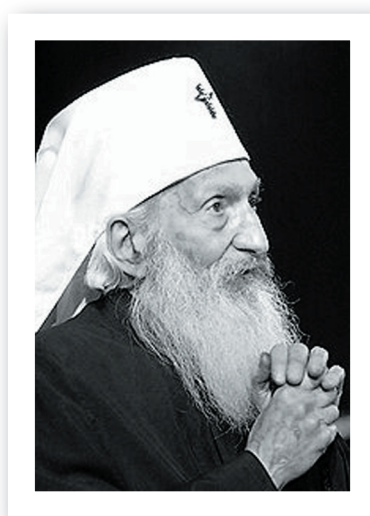
FRA
KL.12-14

ALLE ER
VELKOMNE
TIL Å DELTA
DE SOM VIL BIDRA
TA KONTAKT
MED FADER OLAV

Nº 4
2009

HELLIGE NIKOLAI MENIGHETS BLAD

PATRIARKEN PAVLE AV SERBIA DØD.

Like etter kommunionen søndag 15. november kl. 10.45 i det militære sykehuset i Beograd, hvor han hadde tilbragt lang tids sykdom. Han ble 95 år. Patriark ble han i 1990 og ledet således Den serbiske kirken gjennom en lang og komplisert krisetid. Uredd stod han Milosevic imot og var en åndelig leder av stort format som viste vei for det serbiske folket mellom ekstrem nasjonalisme og sekularisme. Regjeringen i Serbia utlyste tre dagers landesorg, og da kisten med den døde patriarkens legeme ble tilgjengelig for de troendes nærvær, var det flere kilometers kø foran kirkeporten.

Begravelsen fant sted 19. november under ledelse av patriarken Bartolomeos av Konstantinopel. Patriarken Pavles legeme ble stedt til hvile i Rakovica-klosteret i Beograd.

Må Gud ha ham i evig minne! Вечная память!

Hellige Nikolai kirke Tvetenveien 13, 0661 Oslo ♦ postgironr. 0532 1267426 ♦ bankkontonr. 2050.03.19357 ♦ <http://www.ortodoks.com>
 Forstander: Arkimandritt Johannes tlf.: 23 37 28 57 mob.: 472 71 396 e-post-adresse: fader.johannes@ortodoks.org

ADRESSER &
TELEFONNUMMER

Prester tilknyttet menigheten:
 protojerej Miron Boguzkij mob.: 974 88 903
 f. Olav P Lerseth, Oslo mob.: 400 60 975
 hierodiakon: fader Serafim mob.: 934 39 016
 kor/ kantor: Stig Simeon Frøyshov
 e-post: stigfroyshov@combitel.no

leser: Thomas Arentzen

Menighetsråd: f. Johannes (formann),
 f. Serafim, Zaid Kaleab, Toska Struksnes,
 Julia Chaffin, Stig S. Frøyshov,
 Thor Stange, Janette Khoury.

Revisjonskommisjonen: Peter Svele,
 Ludmila Mobeck, Zorica Ranisavljevic,
 Medlemsavgift (frivillig): kr.300,-

Hellige Trifon Skita; mob.: 472 71 396
 Hl. Trifon forlag og Tidsskriftene «Tabor»
 og «Ortodoks Røst» www.ortodoks.org

KIRKEFORENINGER OG MENIGHETER:

*St. Georg i Neiden

St. Georgs ortodokse kapell i Neiden
 starost: Otto Borissen tlf.: 78 99 61 21
 sekretær: Mikit Ivanowitz
 hjemmeside: <http://home.no.net/miiva>

*Maria Bebudelse i Bergen

Kirkehus: Lyngbøvn. 26a, Laksevåg
 Starost: Sturla Olsen, tlf.: 56 33 09 05
 Leser: Ronald Eugene Worley
 konto: 5233.05.01006

*Kristi Forklarelse i Stavanger

Starost: Thomas Wayne Brasel,
 mob.: 975 43 042 / konto: 3265.11.10407
 Hl. Martyr Elisabets kapell
 Pedersgt. 37, Stavanger
 hjemmeside: <http://ortodoksstavanger.no/>

*Guds Moders Beskyttelse i Sandnes

Sandnes kapell prest: prot.Miron Boguzkij

*Kristi Frembærelse i Tempelet i Bodo

Lonn Lepp, e-post: lonnilep@online.no
 Martinus Hauglid:
 e-post: martinus.hauglid@gmail.com

*Johnsegarden i Sogn og Fjordane

Inger Johanne Enger, 6977 Bygstad
 Leser: Asbjørn Olav Flåm tlf.: 57 71 69 00
 e-post: kboklade@online.no

Hl. apost. Johannes Teologens kapell

Gravplass: Helgøya kirkegård

Det Ortodokse Kirkeakademiet i Oslo:

fader Johannes mob.: 472 71 396

NKR.: Torstein Tollefsen mob.: 954 40 990
 tlf.: 22 85 75 48 / 63 95 28 68

NTSF repr.: f. Olav P. Lerseth
 mob.: 400 60 975

Forum for Ortodoks Kirkesang:

kantor: Stig Simeon Frøyshov

Ikonmaler: Ove N Svele, tlf.: 22 63 06 09
 e-post: og-svele@online.no

Søndagskole: v/ Wenche Stray-Frøyshov
 mob.: 936 57 352

Nikolaifondet: gironr. 0540 0752704

*Hl. Nikolai-kapellet på Majorstuen:

Kontakt: f. Olav P. Lerseth

Menighetsbladet: Redaktør f. Johannes
 Teknisk/lay-out medarbeider: Ove Svele

GUDSTJENESTER I HL. NIKOLAI KIRKE

DEN GUDDOMMELIGE LITURGI ▶ søndager kl.11:00 og andre dager kl.10:00

*Gudstjenestene er åpne for alle, men kun ortodokse troende kan ta del i Nattverden.
 Husk fasten og forberedelsesbønnene!
 Skal du ta del i Nattverden, må du komme i god tid til kirken.*

6.des. sønd. kl. 11:00 Liturgi. Hl. ap. Andreas

19.des. lørd. kl. 10:00 Liturgi. HELDIGE NIKOLAI, ERKEBISKOP AV MYRA I LYKIA Alterfest
 Св. Николай, архиеп. Мирликийский. Престольный праздник

20.des. sønd. kl. 11:00 Liturgi. Ambrosius, biskop av Milano

27.des. sønd. kl. 11:00 Liturgi. De hellige forfedrene.

28.sept. mand. kl. 10:00 Liturgi på Skitaen i Hurdal. Hl. Trifon av Petsjenga.

≈ 2010 ≈

3.jan. sønd. kl. 11:00 Liturg, søndag før Kristi fødsel. De hellige Fedrene.
 Hl. Peter, metr. av Moskva.

6.jan. onsd. kl. 11:00 De kongelige timebønnene. Vesper.

6.jan. onsd. kl. 19:00 Viglie for KRISTI FØDSEL Всенощное. Рождественский Сочельник.

7.jan. torsd. kl. 10:00 Liturgi for KRISTI FØDSEL. Рождество Христово.

10.jan. sønd. kl. 11:00 Liturgi. Hll. Josef troloveden, kong David og ap. Jakob, Herrens bror.

14.jan. torsd. kl. 10:00 Liturgi. Herrens omskjærelse. Hl. Basilios den store.
 Nyttårs-moleben. Новогодний молебен.

17.jan. sønd. kl. 11:00 Liturgi, søndag før Theofani / De 70 apostlene.

18.jan. mand. kl. 11:00 De kongelige timebønner. Vesper.

18.jan. mand. kl. 19:00 Viglie for KRISTI DÅP. THEOFANI. Всенощное.

19.jan. tirsd. kl. 10:00 Liturgi for KRISTI DÅP. THEOFANI / Vannvielse
 Божоявление с водоосвящением

24.jan. sønd. kl. 11:00 Liturgi. Tollereren og fariseeren. Hl. Theodossios den store

27.jan. onsd. kl. 10:00 Liturgi for HL. SAVA AV SERBIA. SLAVA

31.jan. sønd. kl. 11:00 Liturgi. Den fortapte sønn. Hll. Afanasios og Kyrillos av Aleksandria

6.feb. lørd. kl. 10:00 Allmenn Parastos.

7.feb. sønd. kl. 11:00 Liturgi. Den ytterste dom / (Kjøttfasten) Russlands nye martyrer
 og bekjennere. Hl. Gregorios teologen, hl. Vladimir, metr. Av Kiev.

14.feb. sønd. kl. 11:00 Liturgi. Adams fordrivelse fra Paradis. (Ostefasten).

14.feb. sønd. kl. 18:00 Viglie for Herrens Frembærelse i tempelet.

Første uke i Den store og hellige fasten / Великий Пост.

15.feb. mand.
 16.feb. tirsd.
 17.feb. onsd. kl. 18:00 Den store botskanon великий канон
 18.feb. torsd.

20.feb. lørd. kl. 10:00 Liturgi. Morgengudstjeneste og Parastos.
 Hl. Teodor tyron. Общая панихида.

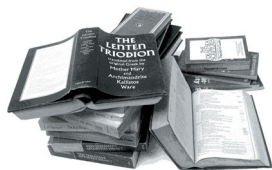
21.feb. sønd. kl. 11:00 Liturgi. ORTODOKSIENS SØNDAG.. HL. TEODOR STRATILATEN.

28.feb. sønd. kl. 11:00 Liturgi. Hl. Gregorios Palamas.

EN ORTODOKS KRISTEN kan ta del i nattverden kun i en ortodoks kirke, og bør
 faste på onsdag og fredag, be sine bønner morgen og kveld fra bønneboken, tenne
 oljelampe eller vokslys og røkelse (på søndager og helligdager) foran ikonene, lese
 dagens tekst fra Bibelen og ta del i kirkens gudstjenester så ofte som mulig.

Воскресенье — это день Господень, приходите в церковь!

SØNDAG ER HERRENS DAG, GÅ I KIRKEN !

BØKER OG HEFTER
TIL SALGS I KIRKEN:

- *Tito Colliander:
Gresk-ortodoks tro og livssyn;
54 sider, kr.50,-
- *Erkebiskop Paavali: Vår tro;
88 sider, kr.150,-
- *Hl. Serafim av Sarov;
108 sider, kr.150,-
- *Epifanij den vise:
Hl.Sergej frå Radonesh
48 sider, illustrert. kr.50,-
- *Stavropoulos: Detakere i gud-
dommelig natur / Ortodoks lære
om frelsen; 88 sider, kr.130,-
- *Ortodokse Røster i Nord I
– en antologi ved f.Johannes
red.);
155 sider, ill. kr.220,-
- *Den ortodokse kirkes guddom-
melige liturgier Faste og variable
tekster til de tre liturgier;
208 s., innb. ill.; kr.298,-
- *Roma og Konstantinopel.
En økumenisk konfrontasjon;
40 sider, kr.50,-
- *Ortodokse Røster i Nord II
– en antologi ved f.Johannes
red.);
111 sider, ill. kr.150,-
- *Torstein Tollefsen
Teologi i farger Ikoner i Norge;
96 sider, ill. kr.275,-
- *Filokalia v/ f.Johannes;
189 sider, kr.200,-
- *Biskop Kallistos Ware:
VEJEN. Ortodoks kristendom.
140 sider, kr. 225,-
- *Ortodoks bønnebok
f.Johannes (overs. ect.);
192 sider, kr.248,-
- *Hl. Trifon av Petsjenga;
104 sider, ill. kr.150,-
- *Gudstjenester, sakramenter
og skikker i Den ortodokse
kirke, 32 sider, kr. 40,-

ETTERTANKE

Det forpliktar å kalla seg kristen.

Vi er ulike av nasjonalitet og språk, i måte å vere på, i velstand, i måte å kle oss på. Vi har ulike vanar. Kunn-skap og modning er ulik frå person til person. Vi går til ulike arbeidsopp-gåver. Guds Heilage Kyrkje rommer mennesker med ulik ståstad, evner og anlegg. Kvinner, menn og barn i hopetal. Vi er på tross av all ulikskap, foreina i Kyrkja. Takka vere vår dåp inn i den og salvinga, som er innse-glet på Den Heilage Andens gåve, vert alle gjenfødd ved Heilaganden. Utan å gjere forskjell skjenker Gud oss, gjen-nom Kyrkja, den store nåde å få høyra Kristus til og bære Hans namn ved å la oss kalla oss KRISTNE. Ulikskapen jamnast ut. Alt forsonast og vert holdt saman i Kyrkja. Ingen lever lenger for seg sjølv. I Kyrkja er ingen skilde frå kvarandre. Alle er foreina som sysken i den enkle og udelte troa si kraft. Vi er eit i Kristus.

Dette utfordrar og forpliktar! Mei-ningsutveksling er bra. Når ulikskapen er stor er det lett å dømme kvarandre. Snublesteinar møter vi dagleg. Om vi enn er foreina i Guds Heilage Kyrkje

er vi likevel raske til å meine og tru at vi sjølv gjer det einaste rette og nesten vår gjer feil.

Korleis vågar vi kalla oss kristne som ser ned på bror vår med hånleg flir fordi han er eller gjer ting annleis? Om vi ikkje tilgjev bror vår eller akseptere han som han er, vil vi aldri kjenna fred. Då kan heller ikkje kjærleiken lenger vere virksam i oss. Det er den største ulykke som kan råke oss! Kvar dag skal vi tilgje, "inntil sytti ganger sju", og ta oss av den som er svak i trua, uten å gjere oss til dommar over nes-ten vår sine tankar. (Rom.14.1-8) Berre dei audmjuke kan tilgje, dei som har så små tankar om seg sjølv at dei ikkje berre tilgjev fornærmelsar og baktalel-sar, men også trur at dei har fortent dei. Dei forsøker å finne ut korleis dei ved sin opptreden kan ha såra bror sin, og ber om at Gud må gje alle gleden i Den Heilage Ande. Vi høyrer alle Herren til og må te oss deretter.

Av Inger Johanne Enger
på Johnsegarden i Bygstad
I FIRDA, 4. okt. 2009

KVINNEFORENING I HL. NIKOLAI MENIGHET

Itidligere tider hadde vi Kvinneforening i menigheten, og den hadde en stor og viktig funksjon for menighetens liv og virke. Etter at den ble nedlagt, har vi stadig sett behov for å organisere noe slikt igjen.

Etter initiativ fra Janette Khoury ønsker Menighetsrådet å opprette en kvinneforening etter mønster av lik-nende foreninger ved navn 'Myrrabæ-rerskene' i Palestina, Israel og Jordan. Foreningens arbeid vil først konsen-trere seg om besøkstjeneste for syke og lidende og ensomme i menigheten.

Foreningen vil også stå for sosial og kirkelig aktiviteter. Foreningen vil bli finansiert av basar en gang i året i til-legg til en liten kontingent. Vi kan også arrangere besøk til søsterforeninger andre steder.

Alle interesserte kvinner er hjerte-lige velkommen til å være med. Når vi ser at tilstrekkelig mange er interes-sert vil det bli kalt sammen til et stif-telsesmøte.

De som er interesserte kan melde seg med navn, adresse og telefonnum-mer til:

Dr. Janette Khoury
Mobil 473 35 511

E-post: jakhoury@hotmail.com

VELSIGNET FEIRING AV
✻ VÅR HERRE JESU KRISTI FØDSEL ✻
OG ET GODT NYTT ÅR!

FRA DEN ORTODOKSE KATEKISME (5)

*Forfattet av den hellige metropolitten Filaret av Moskva,
og godkjent av den hellige synode i den russiske kirken.*

OM DEN FJERDE ARTIKKEL.

På tross av Jesu Kristi lære og gjerninger som inngjød stor respekt og ærefrykt for Ham, ble han ufravikelig korsfestet. For jødernes eldste og de skriftlærde hatet Ham fordi Han klandret deres falske lære og lovstridige levned, og de misunte Ham fordi folket æret Ham på grunn av Hans lære og undergjerninger, mer enn de æret dem. Derfor fremsatte de eldste og de skriftlærde løgner om Ham og dømte Ham til døden.

Trossymbolet nevner Pontius Pilatus for å fastsette tiden for denne hendelse. Pontius Pilatus var romersk stattholder i Judea, som var under romersk herredømme. Denne omstendighet nevnes spesielt fordi det er en påminnelse om oppfyllelsen av løftet til Jakob: *«Kongespir skal ikke vike fra Juda, ikke herskerstav fra hans føtter, inntil Fredsfyrsten kommer og folkene blir Ham lydige» (I.Mos.49:10).*

Videre sier Trossymbolet ikke bare at Jesus Kristus ble korsfestet, men at Han også *«led»*. Det er for å vise at korsfestelsen ikke bare var tilsynelatende, som noen vranglærere påstod, men at det var en virkelig lidelse og død. Videre sies det at Han *«ble begravet»*. Det tjener som en bekreftelse på at Han virkelig døde og stod opp igjen, for Hans fiender satte jo endog vakt ved graven og forseglet den.

Jesu Kristi død var virkelig, selv om Han er Gud, for Han led og døde ikke i sin guddommelighet, men i sin menneskelighet, og ikke fordi Han ikke kunne unngå lidelsen, men fordi Han **ville** lide. Han sier selv: *«Jeg setter mitt liv til for å ta det igjen. Ingen tar det fra meg, men jeg setter det til av meg selv. Jeg har makt til å sette det til, og jeg har makt til å ta det igjen» (Joh.10:17-18).*

At Jesus Kristus *«ble korsfestet for oss»* betyr at Han ved sin død på korset frelste oss fra synden, forbannelsen og døden. Den Hellige Skrift sier om synden at *«vi har forløsningen ved Hans blod, syndenes forlatelse, etter Hans nådes rikdom» (Ef.1:7).* Om frelsen fra

forbannelsen: at *«Kristus kjøpte oss fri fra lovens forbannelse, idet Han ble en forbannelse for oss» (Gal.3:13).* Om frelsen fra døden: *«Ettersom da barna har del i blod og kjød, fikk også Han i like måte del deri, for at Han ved døden kunne gjøre til intet den som hadde dødens velde, det er djevelen, og utfri alle dem som av frykt for døden var i trell-dom all sin tid» (Hebr.2:14-15).*

Jesu Kristi død på korset frelser oss fra synden, forbannelsen og døden på dette vis: Den Hellige Skrift hjelper oss til å tro på dette mysterium ved å gi oss en veiledning til forståelse ved å sammenligne Jesus Kristus med Adam. Adam er på naturlig måte hode for hele menneskeslekten, ettersom de alle gjennom den fysiske avstamning er forenet med ham. Jesus Kristus har, ved sin forening av Gud med mennesket via nåden, blitt det nye, mektige hode for menneskene som forenes med Ham gjennom troen. På samme vis som vi gjennom Adam ble henfallet til synd, forbannelse og død, blir vi gjennom Kristus frelst fra synden, forbannelsen og døden. Ettersom Hans, det syndfrie Gudmenneskets, frivillige lidelser og død for oss på korset har uendelig verdi og betydning, så er den også fullkomment fyldestgjørende for den guddommelige rettferdighet som dømte oss til døden for syndens skyld. Likeså er det en uendelig stor fortjeneste som Han skjenker oss syndenes forlatelse av, uten å krenke rettferdigheten, og det er nåde til seier over synden og døden.

«Den hemmelighet som har vært skjult fra alle tiders og slekters opphav, men nå er blitt åpenbaret for Hans hellige, for hvem Gud ville kunngjøre hvor rik på herlighet denne hemmelighet er iblant hedningene, det er Kristus iblant dere, håpet om herlighet» (Koll.1:26-27).

«For kom døden til å herske ved den ene på grunn av den enes fall, så skal meget mere de som får nådens og rettferdighets-gavens overvettes rikdom, leve og herske ved den ene, Jesus Kristus» (Rom.5:17).

«Så er det da ingen fordømmelse for dem som er i Kristus Jesus; for livets Ånds lov har i Kristus Jesus frigjort meg fra syndens og dødens lov. For det som var umulig for loven, idet den var maktesløs ved kjødet, det gjorde Gud, idet Han sendte sin Sønn i syndig kjøds lignelse og for syndens skyld og fordømte synden i kjødet, for at lovens krav skulle bli oppfylt i oss, vi som ikke vandrer etter kjødet, men etter Ånden» (Rom.8:1-4).

Så har da virkelig Jesus Kristus lidt for oss alle. Han bragte seg selv som offer for alle og vant nåde og salighet for alle, og det kan vi alle få nytte av gjennom frivillig deltakelse i Hans lidelser ved å bli *«gjort lik med Ham i Hans død» (Fil.3:10).* Og vi tar del i Jesu Kristi lidelser og død gjennom en levende og inderlig tro, gjennom sakramentene hvor kraften fra Jesu Kristi saliggjørende lidelse og død ligger skjult og forseglet, og endelig gjennom forsakelsens *«korsfestelse»* av kjødets lyster og begjær.

Apostelen sier: *«Jeg er ved loven død for loven, for å leve for Gud; jeg er korsfestet med Kristus, jeg lever ikke lenger selv, men Kristus lever i meg, og det liv jeg nå lever i kjødet, det lever jeg i troen på Guds Sønn, som elsket meg og gav seg selv for meg» (Gal.2:19-20).*

«Eller vet dere ikke at alle vi som ble døpt til Kristus Jesus, ble døpt til Hans død» (Rom.6:3).

«Så ofte som dere eter dette brød og drikker denne kalk, forkynner dere Herrens død, inntil Han kommer» (I.Kor.11:26).

«De som hører Kristus Jesus til, har korsfestet kjødet med dets lyster og begjæringer» (Gal.5:24).

Å korsfeste sitt kjød med dets lyster og begjæringer betyr å avholde seg fra sine lyster og begjær ved øve seg i det motsatte. Når f.eks. sinne får oss til å forbanne vår fiende og ønske vondt over ham, må vi undertrykke dette ønske ved f.eks. å tenke på hvordan Jesus Kristus på korset ba for sine fiender, og så må vi selv heller be for våre fiender; slik korsfester vi på et vis vreden.

HL. FEOFAN ENEBOEREN (СВ. ФЕОФАН ЗАТВОРНИК)

Fire prekener om bønn

FØRSTE PREKEN OM BØNN

holdt 21 November, 1864

Siden dette er høytidsdagen for fremførelsen av den aller helligste Gudsmoder i templet, synes jeg det er en god anledning til å gi dere veiledning om bønn, for det er det viktigste som gjøres i et tempel. Tempelet er stedet for bønn og utvikling av bønner. For oss er det slik at når vi går inn i et tempel, innstiller vi oss åndelig på å be. Av vennlighet har Vårherre kalt våre hjerter sitt tempel. Der kan vi gå inn med vårt sinn og stå foran ham og stige opp mot ham som duftende røkelse. Vi skal se nærmere på hvordan vi oppnår denne tilstand.

Når vi samles i tempelet, ber vi naturligvis. Men når vi ber her, skal dere selvfølgelig ikke slutte å be hjemme. Siden dere allerede ber hjemme, kan det kanskje synes unødvendig å tale om vår plikt til å be. Men jeg anser det ikke som unødvendig å gi dere to eller tre regler eller holdepunkter om hvordan vi bør be. Om dette ikke akkurat lærer dere noe nytt, kan det i hvert fall fungere som en påminnelse. Arbeidet med bønner er det første og fremste arbeid i et kristent liv. Hvis det er slik man sier: "lev og lær", så gjelder dette enda mer for bønner som aldri opphører og ikke har noen grense.

La meg minne om en forstandig skikk som de gamle hellige fedre praktiserte. Når de møttes, spurte de ikke hvordan det sto til med helsen eller andre slike ting, men snarere hvordan det sto til med bønner: "Hvordan går det med bønner din?" De anså bønnevirksomheten for å være et tegn på det åndelige liv, og de kalte den for åndens åndedrett. Hvis kroppen puster, lever den; hvis pusten stopper, tar livet slutt. Slik er det også med ånden. Hvis det er bønn, lever sjelen; uten bønn er det ikke noe åndelig liv.

Nå er imidlertid ikke en hvilken som helst bønn en [sann] bønn. Når du står foran ikonene dine hjemme, eller her i kirken, og ærer dem, er dette ennå ikke [sann] bønn, men bare et tilbehør til bønner. Å lese bønner utenat eller fra en bok, eller å høre en annen lese

Hl. Feofan Eneboeren (Св. Феофан Затворник)

dem, er ennå ikke [sann] bønn, men bare et redskap eller en metode for å vekke bønner og oppnå den. Bønner selv gjennomtrenger våre hjerter med fromme følelser for Gud, den ene følelsen etter den andre – ydmykhet, underkastelse, takknemlighet, lovprising, tilgivelse, full prostrasjon [dypt knefall med ansiktet mot jorden], fortvilelse eller sønderknuselse, underkastelse under Guds vilje, osv. Når vi ber, skulle vi søke å fylle våre sjeler med disse følelsene og andre som ligner dem, slik at hjertet ikke er tomt når vi leser bønnene eller når ørene lytter og kroppen bøyer seg i prostrasjoner, men derimot fylt av slike følelser som beveger oss mot Gud. Når disse følelsene er til stede, blir bønner vår bønn; men når de ikke er der, er den ennå ingen bønn.

Det synes som om ingenting skulle være enklere eller mer naturlig for oss enn bønn hvor hjertet vender seg mot Gud. Men slik er det faktisk ikke bestandig, og ikke for alle. Det må vekkes og styrkes, slik at man lærer seg til å oppnå bønnens ånd. Første skritt i denne retning er å si bønner eller høre bønner. Hvis du sier dine bønner slik du bør, vil du sikkert vekke en trang i deg selv til å la ditt hjerte stige opp mot Gud, og på denne måten kan du tre inn i bønnens ånd.

Våre bønnebøker inneholder bønner av de hellige fedre – hl Efraim fra

Syria, hl Makarios fra Egypt, hl Basilios den store, hl Johannes med den gyldne munn (Krysostomos) og andre store mestere i bønn. Siden de var fylt av bønnens ånd, og derfor var de i stand til å sette ord på det som Ånden åpenbarte for dem, og de ga det videre til oss. Det ligger en stor kraft i deres bønner. Her er det et gjensidig forhold. Jo mer oppmerksomhet og energi vi legger i å lytte oss inn i disse bønnene, desto mer vil vi smake deres opprinnelige kraft og på den måten kan vi nærme oss den ånd de inneholder.

For at vi virkelig skal lære å be, må vi endre vår måte å si dem på slik at både sinnet og hjertet blir forvandlet i lys av deres innhold. For at dere skal få til dette, skal jeg gi dere tre enkle anvisninger:

1. Begynn ikke å be før du har gjort i hvert fall noen korte forberedelser.
2. Vær ikke skjodesløs når du ber, men be med oppmerksomhet og følelse.
3. Gå ikke rett til ditt vanlig arbeid like etter at du er ferdig med å be.

Selv om vi er vant til å be, trenger bønner å bli forberedt. Hva er vel mer vanlig for dem som kan lese og skrive enn å lese eller skrive? Likevel starter vi ikke å lese eller skrive med det samme vi har satt oss. Først stemmer vi vårt sinn til det vi skal gjøre. En slik forberedelse er enda mer nødvendig før vi begynner å be, særlig hvis vi har holdt på med noe helt annet på forhånd.

Så rett før du begynner å be om morgenen eller kvelden, bør du først stå stille et øyeblikk eller sitte stille eller vandre litt rundt. Forsøk å samle ditt sinn og vend det bort fra tanker om verdslige ting og virksomheter. Besinn deg så på hvem du, du som nå skal til å påkalle ham i bønn. Gjør dette på en slik måte at du i ditt hjerte vekker en følelse av ydmykhet og ærefrykt fordi du står i Guds nærvær.

All forberedelse til bønn går ut på dette at du står i ærbødighet i Guds nærvær. Det er en liten sak å oppnå dette, men det må ikke overses for det. Dette er begynnelsen på [sann] bønn, og en god begynnelse er halve arbeidet.

Etter at du har festet deg i en indre holdning på denne måten, kan du nå stå foran ditt ikon. Gjør noen prostrasjoner og begynn med de vanlige bønnene, for eksempel: *"Ære til deg, vår Gud, ære til deg, o himmelske konge, Trøster, Sannhetens Ånd, kom og ta bolig i oss ..."*, og så videre.

Gjenta dette uten hast, slik at du trenger inn i hvert ord og lar meningen med hvert ord synke inn i ditt hjerte. La dette bli ledsaget av prostrasjoner. Dette er hele bønnearbeidet. Det er fruktbart og det behager Gud.

Treng ganske enkelt inn i hvert ord og la meningen med hvert ord synke inn i ditt hjerte. Det vil si forstå det du sier og bli oppmerksom på at du forstår det. Ingen ytterligere regler er nødvendige. Disse to, forståelse og følelse – forutsatt at de utføres skikkelig – er den høyeste kvalitet som smykker ethvert bønneoffer, og det er dette som gjør bønnen fruktbar og effektiv. Når du for eksempel sier: *"rens oss fra alle urenheter"* – erfar da med følelsene dine egne urenheter, ønsk deg å bli ren og be til Gud i håp om at han må gi det.

Når du sier: *"forlat oss vår skyld som vi forlater våre skyldnere"* – tilgi da alle i ditt indre, og så, ut av et hjerte som har tilgitt alle og tilgitt alt, be Herren om å tilgi oss.

Når du sier: *"Skje din vilje"* – overgi da fullstendig din skjebne til Herren, og uten å stille spørsmål, erklær at du med god vilje er beredt til å godta alt som Herren vil sende deg.

Hvis du leser hvert vers i dine bønner på denne måten, vil du be i sannhet.

For at du skal ha fremgang i dette arbeidet, bør du handle på følgende måte:

1. *Ha din egen bønneregul og be din åndelige far om å gi den sin velsignelse. Den bør ikke være lengre enn at du kan gjennomføre den uten hast innenfor rammen av ditt daglige liv.*
2. *Før du ber, bruk din fritid til å bli fortrolig med bønnene i din bønneregul. Vær sikker på at du forstår hvert ord og kjenn etter hvordan ordet føles, slik at du vet på forhånd hva som skal være i ditt hjerte for hvert ord du leser. Enda bedre er det om du lærer alle bønnene utenat. Hvis du går frem på denne måten når du sier dine bønner, blir det lettere å forstå og føle dem. Men*

én vanskelighet gjenstår ennå: dine tanker vil stadig være tilbøyelig til å vandre og rette seg mot andre ting. Hva bør man gjøre da?

3. *Det er nødvendig å gjøre en anstrengelse for å konsentrere oppmerksomheten, selv om du vet på forhånd at tankene kommer til å vandre. Når sinnet faktisk vandrer mens du ber, bring det da tilbake. Og vandrer det igjen, så bring det tilbake igjen. Hver gang du har sagt en bønn mens tankene vandret – og følgelig har sagt den uten forståelse eller følelse – glem da aldri å si den igjen fra der hvor du ble uoppmerksom.*

Hvis sinnet vandrer mange ganger på samme sted, gjenta da teksten igjen og igjen. Gjenta dette helt til du sier den i sin helhet med forståelse og følelse. Når du engang har overvunnet denne vanskeligheten, kan det være at den aldri dukker opp igjen. Men hvis den gjør det, kan det være at den blir lettere å overvinne. Så dette er hva du bør gjøre når tankene vandrer og du blir adspredt.

Men det kan også hende at et bestemt ord eller uttrykk påvirker sjelen så sterkt at den ikke ønsker å fortsette å be. Kanskje tungen fortsetter, men sinnet vender stadig tilbake til det stedet som gjorde slik inntrykk.

Hvis dette er tilfelle, så:

4. *Stopp. Ikke fortsett å gjenta bønnene, men bli stående og hold oppmerksomheten på de ordene [som beveget deg], og kjenn på dem med dine følelser. La din sjel hente næring fra disse ordene eller fra de tankene som blir assosiert med dem. Forhast deg ikke med å bevege deg bort fra denne tilstand, selv om tiden er knapp. Det er bedre å la resten av bønneregelen være ufullført enn å ødelegge denne sinnstilstanden. Den vil helliggjøre deg, og da blir den kanskje med deg resten av dagen, på samme måte som nærværet av skytsengelen. Hvis nåden virker på denne måten mens du ber, betyr det at bønnens ånd selv begynner å bli inderliggjort i deg. Å holde fast på denne tilstand er følgelig det som gir mest håp om å oppmuntre og styrke bønnens ånd i oss.*

Og til slutt, når du er ferdig med å be, gå da ikke rett løs på noe annet

slags arbeid med en gang. Bli stående en stund og overvei hvor alt dette fører deg hen. Forsøk i ditt hjerte å holde fast det du har følt under bønne.

Ingen som har fullført sin bønneregul med omhu, vil ønske å vende tilbake til sine vanlige interesser med det samme! Som våre forfedre sa da de vendte tilbake fra Konstantinopel: *"Den som har smakt på noe søtt, ønsker ikke så å smake på noe bittert."* Slik er det for enhver som har bedt samvittighetsfullt i sin bønnetid. Vi skulle merke oss at dette er det sanne målet når vi ber – å smake at bønne er søt. Hvis bønne fører til at ånden ber, så skyldes det nettopp at vi har smakt på denne måten.

Om du vil følge disse få reglene, får du snart se fruktene av denne anstrengelse. Alle som går frem på denne måten, vil smake denne frukten, selv om de ikke har mottatt disse anvisningene.

Hver gang du gjentar bønne på denne måten, setter det spor i sjelen.

Når du praktiserer uten avbrudd slik det er beskrevet, vil bønne slå rot i sjelen, og når dette gjøres med tålmodighet, vil ånden festne seg i bønn.

Må Gud la dette skje for deg gjennom bønnene til vår allrene Frue, Gudsmoderen!

Jeg har nå gitt dere den første og mest grunnleggende metode for å øve ånden i å be i overensstemmelse med målene for fremsigelse av bønner hjemme om morgenen og kvelden, og i kirken.

Men dette er ikke alt. Med Guds hjelp vil jeg i morgen lære dere en annen metode. Amen.

Oversatt til norsk av Jon Wetlesen

Dette er den første av Fire prekener om bønn av hl Theophan [Feofan] eneboer (1815-1894). De ble holdt i Vladimir i 1864, fem år etter at Theophan var blitt utnevnt til biskop i Tambov i 1859. I 1866 ble han etter eget ønske flyttet til eremitasjen i Vysha hvor han først var abbed, men fra 1872 levde han som eneboer i klausur frem til sin død 22 år senere. Dette var den mest kreative perioden i hans liv. Theophan ble kanonisert i den russisk-ortodokse kirke i 1988 og har minnedag 6 januar.

Thomas Arentzen:

SYVSOVERNE – EN LEGENDE

Utenfor en hule i Tyrkia står fiken-trærne i hvitt, dekket av lapper og remser. På gamle norske primstaver finnes en *syvsoverdag*. Utrolig nok har kristne syvsovere satt sine spor i Koranen. Har dette noe med ortodoks kristentro å gjøre?

EN MARTYRHISTORIE

De *egentlige* syvsovere var ikke B-mennesker; de var derimot syv i tallet. Historien om dem må ha vært kjent og kjær i så godt som hele den kristne verden i middelalderen. Og det er virkelig en fantastisk fortelling:

I oldtidsbyen Efesus (i vår tids Tyrkia) bodde syv unge menn; de hadde høye stillinger i byen. Attpåtil var de kristne. Keiser Decius (249 – 251 e.Kr.) var på besøk i byen; han drev på denne tiden en antikristen kampanje i Romerriket og så ublidt på de syv vennene. De ble tvunget til å delta i ofringene; for å unnsnippe gav de alt de eide til de fattige og trakk opp i fjellene. Her holdt de seg i skjul i en hule og levde et stille liv i bønn. Én av dem brukte å kle seg som tigger og dra ned i byen etter brød.

En kveld vendte denne tilbake til hulen med dårlige nyheter: Han kunne fortelle at keiseren hadde sendt ut tropper for å lete etter ynglingene – de skulle tvinges til avgudsoffer.

Men som de syv samtaler over aftensmåltidet den kvelden, faller de alle i dyp søvn.

Nede i byen får keiseren spørre nytt om hvor hans undersätter gjemmer seg og befaler at hulen skal mures igjen så de hellige syv begraves levende. Slik ender første del av legenden – som så mange helgenliv fra Kirkens første århundrer – som en martyrhistorie.

EN OPPSTANDELSHISTORIE

Men det blir morgen, og Gud lar de syv våkne uthvilte. Deres ærendssvenn tar med seg en siste mynt og går ut for å kjøpe brød. Muren foran grotten er borte; den er gått med til å bygge hyrdeskur. Men dette aner helgenene intet om. Trist trasker den unge mannen ned mot byen.

Ved byporten slår han øynene opp: Der står et stort kors over porten. Han klyper seg i armen. Tassende rundt i byen hører han folk tale om Kristus. Han vil kjøpe brød, men bakeren ser rart på mynten hans:

– Du har funnet en gammel skatt! Det er jo bilde av den gamle keiser Decius på mynten!

Er han virkelig kommet til Efesus?

Etter megen forvirring innser hulemannen at han sammen med sine seks venner har sovet i flere hundre år der oppe i hulen; de har våknet opp i keiser Theodosius IIs regjeringstid (408 – 450 e.Kr.) og riket er kristnet.

Nå får den nysgjerrige folkehopen bli med opp i fjellene for å møte de seks andre. Det fortelles at syvsovernes åsyn var som blomstrende roser der de satt i steinrøysa; og folket falt på kne for dem og æret Gud: "Det stod et lys om alle syv som solens, når den står som høyest en herlig soldag i mai" forteller legenden.

– Her ser vi gjenoppstandne døde, sier mengden, og vi vet, at på samme måte, står alle opp, på dommens dag. De bryter ut i sang og dans.

Keiser Theodosius selv brister i gråt over det store jærtegn og minner om at likesom Lazarus ble gjenoppvekket av Jesus, skal alle mennesker stå opp igjen på hin ytterste dag.

De syv er samstemte:

– Vi er sannelig oppstandne og lever, og likesom et spedbarn i sin mors liv lever uten smerte, levet også vi sovende.

LEGENDENS HISTORISKE REISE

Slik er kjernen i den kristne legenden om de hellige syvsoverne fra Efesus. I over halvannet årtusen har kristne i øst og vest gledet seg over denne historien og dens gledestema: oppstandelsens mysterium. Rundt bålet i de sene nattetimer og i munk og nonners trapeza er beretningen blitt fortalt og gjenfortalt. I bokenes verden har den også slått rot: *Legenda Aurea* (*Den gylne legende*) er bare ett av de mange verkene som gjengir syvsovernes historie; fra Vest-Europa kjenner vi blant andre en versifisert versjon av den franske forfatteren Chardri (11 – 1200-tallet).

Bare dét at vi her i det sekulariserte nord fremdeles bærer levninger etter beretningen i språket vårt – ordet 'syvsover' kommer nemlig fra denne historien – viser vel hvor viden omkring den har vandret.

Forskerne mener imidlertid at den første syvsover-teksten ble skrevet på syrisk eller gresk – i det femte eller senest ved inngangen til det sjette århundre. Siden fant den den vante veien for kristne tekster på denne tiden til de store kristne kulturspråkene: gresk, arabisk, persisk, koptisk, latin og armensk. Der finnes til og med et norrønt fragment.

Også til Muhammed (ca. 570–632) og hans disipler nådde historien i sin tid: Koranens attende sure gjengir syvsoverlegenden – riktignok i en noe endret form og med en annen tolkning.

Det som i alle fall er sikkert, er at de syv er blitt feiret som helgener i hele den kristne verden. De var blant de forholdsvis få helgener som fikk plass på den norske primstaven: *Syvsoverdagen* ble feiret 27. juli. Regn på denne merkedagen varslet regn i syv uker fremover, ifølge gamle værvarsler. Da skulle også høsten bli mild og god.

I ortodoks tradisjon feires to syvsover-dager: den 4. august og den 22. oktober.

I en fjellskrent utenfor ruinbyen Efesus ligger fortsatt syvsover-hulen. Hulen og kirken derinne er som resten av Efesus – og så mange kristne steder i Tyrkia – ruiner. Men fortsatt skimtes fresker på veggene og graver under bakken. Stadig kommer pilegrimer hit. Visstnok kommer særlig søvnløse for å be om bedre netter. Tilmed muslimer søker faktisk til det kristne valfartsmålet. Fikentrær og busker rundt inngangen til hulen er hvite som snø; de er dekket av bønnremser som de besøkende har festet til grenene. De hvite bønnene lyser opp i landskapet og vidner om at troen ikke er død selv om steiner faller i grus.

Norske utgaver av legenden:
Chardri: *De syv sover fra Efesos*
(gjendiktet av Helge Nordahl)
Oslo 1999

DET SKANDINAVISKE PROSTIET

(innen Erkestiftet for menigheter av russisk tradisjon i Vest-Europa, Eksarkat i Konstantinopels Patriarkat) ble opprettet av erkebiskop Gabriel i 2005 da prostiet for Sverige og prostiet for Norge og Danmark ble forent til ett skandinavisk prosti. Arkimandritt Johannes Johansen (Oslo) ble da utnevnt til prost for Skandinavia

Første prostimøte i Stockholm 2005

Prostiet består av 6 menigheter, mange kirkeforeninger og filialer/kommuniteter og to klostre/monastiske fellesskap (skitaer).

Hl. Nikolai i Oslo (1931)*

Kirkeforeningen ved St. Georgs kapell i Neiden (1565/1992)*

Kirkeforeningen i Bergen til ære for Jomfru Marias Bebudelse (1994)*

Kirkeforeningen i Bodø til ære for Kristi Frembærelse i Tempelet (2008)

Kirkeforeningen i Sandnes til ære for Guds Moders Beskyttelse (2009)

Johnsegardsakademiet i Bygstad til ære for hl. Johannes Evangelisten og Teologen* (2005)

(Kirkeforeningen i Kristiansand til ære for Hellige Herman av Alaska*) (2009)

Kristi Forklarelse i Stavanger (1998)*

Guds Moders beskyttelse i København* (med filial i Århus) (2002)

Hellige Sava av Serbia i København (2009) (med filial i Odense)

Kristi Forklarelse i Stockholm (1600-tallet)* (med virksomhet i Borås, Göteborg, Lund, Uppsala, Örebro)

Kristi Forklarelse i Överkalix (2004)*

Hl. Trifon Skita (mannlig) i Hurdal (1985)*

Det Heliga Korsets Upphøjelses Skete (kvinnlig) i Hållnes (2008)* nord for Stockholm.

**egen kirke/gudstjenestested*

Prostiet omfatter Vest-Europas eldste ortodokse menighet (Stockholm) som stammer fra den russiske handelskolonien i Stockholm på 1600-tallet. Menigheten har hatt kirke flere steder, og den nåværende (Birger Jarls-gatan 98) ble bygget for menigheten som en del av et bygningskompleks som ble reist på begynnelsen av 1900-tallet og er i dag fredet.

Prostiet har også Vest-Europas eldste ortodokse kapell (St. Georg i Neiden) som ble bygget av den hellige Trifon ifølge tradisjonen i 1565. Ved kapellet er det en skoltlesamisk kirkeforening.

Prestskapet består av:

Arkimandritt Johannes Johansen (Oslo/Hurdal)

Protojerej Angel Velitjkov (Stockholm)

Protojerej/protosingel Emilian Mrdja (København)

Protojerej Miron Boguzkij (Sandnes)

Prest Poul Sebbelov (København)

Prest Benedikt Pohjanen (Överkalix)

Prest Bengt Hagström (Göteborg)

Prest Olav P Lerseth (Oslo)

Prest Christoforos Schuff (Kristiansand) – (f.t. direkte under erkebiskopens tilsyn.)

Hierodiakon Serafim Sørensen (Oslo/Hurdal)

Diakon Urban Widetun (Överkalix)

Prostiet har en russisk opprinnelse, ettersom de tre menighetene: Kristi Forklarelse i Stockholm, St. Alexander Nevsky i København og Hl. Nikolai i Oslo var et resultat av russisk immigrasjon. Etter hvert har mange andre nasjonaliteter kommet til, og menighetene har et voksende antall medlemmer av troende som er født i Skandinavia, enten av immigrerte foreldre, eller av lokale ortodokse foreldre eller som selv har konvertert. Det gjør at det i stadig større grad fremstår som en lokal ortodoks kirke, og ikke som en immigrantkirke. Det som forener og utgjør den felles identiteten, er ikke nasjonalitet, men tilhørighet i Den ortodokse kirke.

DEN UDELTE KIRKE

I karismatisk orienterede kredse i Skandinavien taler man om "den udelte kirke", som var der tale om et historisk fænomen, der ikke længere lever og virker i verden. Man foregiver, at enhedskirken opløstes efter kristenhedens første årtusinde, og at den moderne, økumeniske bevægelse derfor har det som sin fornemste opgave at genskabe kirkens enhed på grundlag af kirkefædrenes teologi, som man påtager sig at hente frem fra glemslen.

Den udelte kirke har imidlertid været til stede og virket på jorden uafbrudt siden apostlenes dage. Kirken er ikke splittet, den har aldrig været splittet, og i dens indre kan der heller ikke være nogen splittelse. Grupper af kristne har ganske vist på forskellige måder gennem tiderne egenhændigt søgt at ændre på kirkens tro og har etableret egne trossamfund uden om kirkens hierarki. Men dermed har de ikke splittet kirken, blot lukket sig ude fra den.

Kirken selv kan nemlig aldrig deles eller komme i indre konflikt. For sådan er selve kirkens væsen: Én hellig og udelelig kirke. Ortodokse kristne tror, at trosbekendelsens "ene, hellige, katolske og apostolske" kirke er identisk med den ortodokse kirke. Og de tror, at ved Guds nåde er troens enhed, sandhedens fylde og kirkefædrenes lære bevaret helt og uforandret i den ortodokse kirke.

Kirkens jordiske virke og tro hviler på en guddommeligt givet nåde og myndighed, som benævnes "apostolsk succession". Denne har to sider. For det første: En ny biskop må indsættes ved håndspålæggelse af mindst tre andre biskopper, så at biskopper til alle tider kan føres i direkte linie tilbage til apostlene. Dette konkrete og synlige tegn er lige så afgørende som dåbens vand og nadverens brød og vin. Det kan derfor ikke erstattes af et blot og bart åndeligt fællesskab med apostlene, endsige af individuelle følelser eller af et såkaldt "troens instinkt".

For det andet: Den ortodokse kirkes orden forudsætter, at hver enkelt biskop er i overensstemmelse med kirkens apostolske tro og har sakramentalt fællesskab med øvrige biskopper.

Hvis en biskop falder fra kirkens lære, kan han naturligvis ikke bare åbne sin egen, nye kirke under påberåbelse af den apostolske succession.

For ortodokse kristne er troens og kirkens liv en enhed og en helhed. Helheden har forskellige sider, facetter og elementer, men alle delene hænger organisk sammen og lader sig ikke adskille eller opløse i enkeltdele. Derfor lægger de ortodokse stor vægt på kirkens levende kontinuitet fra apostlene over kirkefædrene og den tidlige kirke til i dag.

Helhed og tradition er således bærende begreber. Og kirkens tradition er omfattende: Bibelen, trosbekendelsen, klostrene, de økumeniske kirkemøder, kirkefædrene, de liturgiske bøger, kirkens bønner og de hellige ikoner er centrale elementer. Traditionen er et sammenhængende system med en meget stor mængde indbyrdes referencer mellem tro, dogmatik, sakramenter, gudstjenesteordning, bøn og ikoner. Garanten for indre sammenhæng og kontinuitet er biskoppens person og det biskoppelige embede.

Bemærk, at Bibelen er en del af den ortodokse kirkes tradition. Det indebærer, at ortodokse kristne tror, at Bibelen er skrevet i kirken og for kirken. Omvendt er der mange protestantiske kristne, som snarere mener, at kirken er bygget på Bibelen. Disse forskelle har konsekvenser for den måde, vi læser den hellige skrift på. Ortodokse læser Bibelen som del af gudstjenesten, i lydighed mod kirken og for bedre at begribe kirkens lære, aldrig for at kunne argumentere imod kirken.

Med "trosbekendelsen" tænker ortodokse kristne på den nikæno-constantinopolitanske bekendelse i dens oprindelige form uden senere tilføjelser eller ændringer. Det er alene dén, som har autoritet, og det er dén, som reciteres eller synges ved den ortodokse kirkes gudstjenester.

Trosbekendelsen udtrykker kirkens tro på, at Kristus er både Gud og menneske. Den blev til på de to første økumeniske kirkemøder i det fjerde århundrede. Der er yderligere fem autoritative konciler, det sidste afholdt i år 787, og alle bekræfter de

kirkens tro på Gud-mennesket Jesus Kristus. I den ortodokse kirke er der derfor ingen plads til forestillinger om Jesus som det særligt åndeligt udviklede menneske eller det moralske geni. Endsige til fantasier om Jesus som "én af de oplyste mestre".

Når det gælder de hellige kirkefædre, er der intet brud mellem dem og kirken i dag. Tværtimod. Ortodokse kristne ser dem som lærere og beken- dere af kirkens levende tro, som kilder, der strømmer i kirken gennem alle tider. Fædrene kan derfor kun forstås i tæt samspil med den udelte kirkes hele liv siden apostlene, særligt med de økumeniske kirkemøders ånd og lære.

De liturgiske tekster til biskop, præst, diakon og menighed står centralt i den ortodokse kirkes liv. Kirken har ikke et omfattende system af skrifter til at udtrykke og præcisere dens dogmatiske definitioner. Ortodoksien levendegør om nogen princippet *lex orandi lex credendi*: Vore bønner udtrykker dét, vi tror! Ofte, når nogen spørger til kirkens lære angående én af kirkeårets højtider, er det bedste svar at pege på de tekster, der hører til den pågældende fejring. Vil nogen lære den ortodokse kirkes tro at kende, må de tage del i kirkens gudstjenester.

Gudstjenesten, bønnen og ikonernes plads deri, er eksempler på, at kirkens liv er én sammenhængende helhed. Kirken har ganske vist ikke "copyright" på bønnernes ordlyd, ej heller på ordningen for de forskellige gudstjenester eller på ikonernes motiver. Men meget går tabt, hvis man adskiller helheden eller udsøger sig enkelte elementer derfra for så at lade dem indgå i individuelle, liturgiske eller kunstneriske projekter.

Engang overværede jeg, hvordan en protestantisk præst, som interesserede sig meget for den ortodokse gudstjeneste, benyttede Johannes Chrysostomos' liturgiske ordning til en folkekirkelig nadverfejring. Sådan da! For den pågældende havde omhyggeligt rensat Chrysostomos' tekst for alle henvisninger til Gudsmoder, Maria, og de hellige. Den røgelse, som er foreskrevet, var der ikke noget af, brødet var oblater og ikke de runde, syre-

de brød, som bruges af ortodokse, og nadveren uddeltes ikke på den måde, som det er skik i den ortodokse kirke. Kort sagt var alt det fjernet, som ikke stemmer overens med protestantisk lære og praksis. Det er svært at forstå idéen med en sådan liturgi.

Jesusbønnen: "Herre, Jesus Kristus, Guds søn, forbarm dig over mig synder", er meget brugt, også uden for kirken som led i en stigende interesse for dét, nogle kalder "ortodoks spiritualitet". Interessen er grundlæggende glædelig, men når bønnen flyttes uden for den ortodokse kirkes rammer, mistes sammenhæng og perspektiv. Bønnen kan endog blive direkte skadelig, hvis nogen forveksler gentagelsen af Jesu navn med et såkaldt mantra.

Om nogen køber sig ortodoks munke- eller præstekjole eller skaffer sig ortodokse, liturgiske klæder, kan også det være et tegn på interesse for kirken. Men det kan være vanskeligt at forstå motivet til at klæde sig, som om man var ortodoks, hvis man ikke ønsker at blive det for alvor og i øvrigt mangler forståelse for kirkens hierarki og præsteembede.

Hvis nogen maler ikoner efter ortodoks model, kan det være et løfterigt, første skridt hen imod en dybere indlevelse i kirkens tro. Men ikoner er "teologi i farver". Den sande ikonograf stiller sit talent til rådighed for at udtrykke kirkens trossandheder. Det er derimod en misforståelse at sætte sin egen personlighed i centrum og se

ikonen som medium for ikonografens individuelle sjæleliv og kunstneriske egenart.

Det kan undre, når ikke-ortodokse komponerer deres helt egen, kirkelige praksis med flittig brug af bønner, klæder, ikoner og andre elementer fra den ortodokse kirke, hvis de i øvrigt ikke vil være en del af denne kirke. Det ortodokse økumeniske engagement bunder i ønsket om at vidne blandt andre kristne om kirkens tro. Det indebærer, at ortodokse kristne byder al sand længsel efter den udelte kirke velkommen og gerne hjælper med at finde vejen derind.

Af fader Poul Sebbelov

UNGDOMSAKTIVITET I KIRKEN

Menighetsrådet ved Hl. Nikolai menighet ønsker å hjelpe unge mennesker til bli mer involvert i menigheten gjennom å ta initiativ til noen dager i året med særlig program for og med ungdommer:

Gudstjeneste med etterfølgende samvær, film, musikk, foredrag, diskusjon etc. Alt sammen planlagt og gjennomført med så stor deltakelse som

mulig fra ungdommene selv. En gang i året kunne det arrangeres ungdomsleir hvor ungdommer fra hele landet og kanskje også fra menigheter i Danmark og Sverige kunne komme med.

Vi ønsker innspill fra ungdommer i alderen 15-23 år.

For å komme videre ønsker vi å få respons på følgende spørsmål:

1. *Er du interessert i å delta på slike arrangementer enkelte lørdager?*
2. *Hvis ja: hvilke klokkeslett passer best.*

3. Har du forslag til konkrete aktiviteter?

Gi ditt fulle navn og adresse, samt telefonnummer til enten Anwar eller Thomas:

Anwar Yanni

Mob. 473 74 122

E-post: ebenelmasih@hotmail.com

Thomas Såheim

Mob 977 27 240

E-post: thomassaheim@mac.com

***Neiden.** Siste helg i august er vår gudstjenestehelg i Kirkeforeningen ved St. Georgs kapell i Neiden. Programmet vårt var som vanlig: Besøk i Sevettjärvi i Finland på lørdag formiddag, med liturgi der under ledelse av metropoliten Panteleimon av Oulu. I år var det 60 års markering av opprettelsen av den skoltiske bosetningen der, og det var storslagne arrangementer i tillegg til liturgien som ble forrettet i nærvær av erkebiskop Leo og president Hallonen og flere hundre deltakere. Et omfattende kulturprogram var satt opp og politiske markeringer. Det hele varte hele dagen og til langt på natt. Vi selv vendte tilbake til Neiden i tide for å avholde styremøte og årsmøte for kirkeforeningen. Dagen etter var det liturgi hos oss i Neiden, og som vanlig hadde vi invitert til deltakelse fra Finland. Så metropoliten og 5 prester og to protodiakoner, samt kor ankom sammen med et par

busser pilegrimer. Også erkebiskop Leo var med. Dagen startet med sprutregn, men det ble opphold under hele liturgien! Et vellykket arrangement.

***30. august** hadde vi atter besøk av **fader Germanos Hage** fra Beyruth. Han forrettet liturgi på arabisk og møtte sin lille flokk av ortodokse arabere i Oslo.

***F. Johannes** reise som medlem i firemanns delegasjon til Tbilisi i Georgia 7-10. sept. på vegne av "Senter for menneskerettigheter og trosfrihet". Anledningen var en rundebordskonferanse for å bidra til større respekt og tilnærming mellom religiøse grupperinger i landet. Denne konferansen var en oppfølging av den som ble holdt for to år siden samme sted.

***Den serbiske presten protosingel Emilijan Mrdja** i København har på sin anmodning blitt innlemmet i vårt erkestift og er nå medlem i Det skandinaviske prostiet. Han vil fortsatt

virke i København hvor han har menighet ved navn **Hellige Sava av Serbia**. Vi ønsker ham hjertelig velkommen og fremgang i arbeidet.

*Etter anmodning fra Menighetsrådet ved Kristi Förklarings Kyrka i Stockholm og tilslutning fra hl. Nikolai menighet i Oslo, besluttet Erkestiftets administrasjon **21. oktober** å flytte **fader Bengt Hagström** fra hl. Nikolai menighet i Oslo til Stockholmsmenigheten med det formål at han skal tjenestegjøre i Göteborg.

***Forum for ortodoks kirkesang** (ledet av kantor Stig Simeon Frøyshov) hadde seminar **25. og 26. oktober** i Oslo. Tema var Åttetonesystemet (Oktoek) og undervisning i dette ble gitt av Stig Simeon Frøyshov, mens Asbjørn Olav Flåm (Leser ved kapellet i Bygstad og profesjonell kirkemusiker) underviste og trenet deltakerne i stemmebruk og sangteknikk.

MENIGHETENS LIV

Dåp:

Kristina Zupanets, datter av
Dmitry I Zupanets og
Liudmyla Schevchenko
Bodø 15. august

Victor Alexander Kjensli, sønn av
Dijana og Morten Alexander Kjensli
Oslo 30. august

Milkia Berhe, sønn av
Abrahaley Berhe og Hana Tequaye
Oslo 13. september

Dåp:

Natan Ghebremichael, sønn av
Negasi Bhebremichael og
Eden Fessahazion
Oslo 13. september

Michelle Aleksandra Molund Luzajic,
datter av Aleksandar Luzajic og
Silje Molund luzajic
Oslo 26. september

Begravelse:

Ketil Bonaunet
f.14.06.54-d.29.08.09
Tromsø 3. sept.

Liljana Stojcevska
f.09.01.60 – d.14.09.09
Haslum 28. september

GAVER INNKOMMET TIL KIRKEN

SKATTEFRADRAK

Hl. Nikolai menighet har fått innvilget skattefradrag for gavegivere til menighetens konto. Ønsker du skattefradrag på dine gaver må navn, adresse og personnummer oppgis. Man får skattefradrag på gaver fra 500kr til 12000kr i løpet av et år. Gaver som sendes innen årets utgang kommer med i årets likning.

GAVER INNKOMMET PÅ MENIGHETENS KONTO (0532 1267426) SIDEN SIST:

|Jon L Wetlesen 1000 Kiflai Haile 300 Liljana Hovstø 1400 Sarita Jankovska 1000 Elisaveta Stojanova 500
O P Lerseth 2500 Th. Stange 2000 Ingunn I Knutsen 1000 Ketil Bonaunet 5000 O G Svele 2500
Cristiana Karlsen 450 Sergej Petrow 100 Julia Chaffin 2000 Kjetil P Jikiun 2500 Hristian Mitrevski 1000
Thomas Såheim 1500 Zorica Ranisavljevic 1000 Michaelakis Kytiri 500 Dag Markeng 4000
Inger Johanne Enger 2500 Andrej Z Morch 1044 Ionel Radu 1500 Dmitry Zupanets 1500
Viktoria Lauritsen 300 Nina Moflag 1000 Inesa Vilberg 100 Lidia Vatland 2000
NN 300+200+300+500+500+300 Radinka Nikolovska 2000 Kristin Holm 550 Predrag Markanovic 400
Ana Maria Ågedal 500 Siri Sande 6000 Vasile Dutu 700 Mari Lerseth 200 Martinus Hauglid 451
Magnus Pettersen 300 Aleks Semakoff 200 Elisabeth Dahlberg 300 Marianne Ibsen 1000 Solfrid Ohm 600
Anastasia Kornev 2000 Stevica Jerotic 1000 Ivan Knezevic 500 Nada Markovska 200 Alexandra Bråthen 300
Hylland Munkelyd 300 Kira Holmsen 200 A R Braathen 100 Lonni Lepp 1000 Anastasia Gorter 300
P A Åsen 200 Sturla Olsen 2000 Hopsdal/Leontieva 12000 Peter Svele 500 Nina Koigorodova 300

Gaver til ikonostasen (utskåret rammeverk fra Serbia) i klosterkirken i Hurdal
(gaver til dette må kun sendes på konto 2050.09.11884):

Zorica Ranisavljevic 5000, Mari Lerseth 1000, Jon L Wetlesen 400, Thomas Såheim 3000
Ikonostasen er nå ferdig montert. Ove Nikolai Svele er i ferd med å lage ikoner til den.

Hjertelig takk for alle bidrag!

Forum for ortodoks kirkesang

*Det ortodokse kirkeakademiet inviterte bistandsarbeider NORA S. KORT fra Jerusalems patriarkat til å informere om situasjonen for de kristne i Israel og Palestina. Hun arbeider for en humanitær organisasjon i Jerusalem og har mye førstehåndsinformasjon om disse forholdene. Hun hadde foredrag i

kirken vår på mandag om "Situasjonen for kristne i Israel og Palestina", og på tirsdagen et foredrag i bispegården om "Women, War and Welfare" Humanitært arbeid blant palestinske kristne kvinner, barn og eldre i Øst-Jerusalem, Gaza og Vestbredden. Hun fikk også møte med Norsk Folkehjelp, Kirkens nødhjelp, UD og Stortingets utenrikskommite, NRK laget intervju med henne, men avisen Vårt Land var ikke interessert. Arrangementet ble gjennomført i samarbeid med De Norske Kirkeakademier, Norges Kristne Råd og Oslo Biskop.

returadresse:

HELLIGE NIKOLAI KIRKE
Tvetenveien 13, 0661 Oslo

B

ADVENT (EN PREDIKAN AV METROPOLIT ANTONIJ BLOOM 3. DEC. 1978)

Vi har gått in i julfastan, den period under vilken vi steg för steg går opp mot den ärorika dag då vi skall se Gud bliven människa för vår frälsnings skull. I dagens epistel, på tröskeln till denna julfasta, säger aposteln Paulus att Kristus förstört den vägg som skilde Gud ock människor, att Han själv har, så att säga, fyllt ut det svalg som låg mellan Gud ock Hans skapade varelser.

Många sekel före Kristi födelse ropade den tålmodige Job ut under sin kamp: *"Var är människan som skall stå mellan mig ock min domare, som vill lägga handen på hans axel ock min axel,"* hållande de båda samman, kunde man säga, samlande i hop det som är åtskilt, förenande dem som mänsklig synd har skilt isär: Gud ock människa. Med sin klarsynthet, med den anmärkningsvärda känsligheten hos ett sonligt hjärta, vände Job på Den som slutligen skulle förena de oförenliga, skulle återställa fred mellan honom och domaren han stod inför, i vilken det var omöjligt för Job att, som hans vänner gjorde, se Tyrannen som har rätt att göra vad som behagar honom. Och denne människa kom, Herren Jesus Kristus; och Han sträckte ut sina armar och förenade Gud ock människa.

När vi tänker på dessa utsträckta armar som förenar Skapare och skapade varelser, ser vi inte då Kristus korsfäst? Han kom, Han stod vid gränslinjen där Guds rättfärdighet möter mänsklig synd, där Guds kärlek möter människans vägran att älska. Han ställde Sig där alla onskans makter är koncentrerade för att förstöra människan. Varande ett med Gud, helt och obegränsat, överlämnade Han Sig, gav sig åt människor. Sin egen tids människor, och eftersom de inte kunde, eller ville, acceptera sin Gud helt och ovillkärligt, avvisade de också Hans vittnesbörd. Det fanns inte plats för Honom ens

Ikonet för Vår Herre Jesu Kristi Födelse

att dö där; Han leddes bort från där människorna bodde och korsfästes utanför Jerusalems murar: Han avvisades av människor för att helt vill vara med Gud.

Men på samma gång – Han hade blivit människa av kärlek, för att frälsa oss, hade reservationslöst tagit på Sig vad som utgör människans lott – fann Han sig, i Sin sista kamp före döden, ensam inför en tigande Gud. Då Han dog på korset fann Han sig ensam, liksom varje person som dör av förlust av Gud finner sig ensam. Avvisad ock övergiven ropade Han: *"Min Gud, min Gud, varför har Du övergivit mig?"* Övergiven av Gud, utstött av människor, samlade Han i sig mänsklighetens hela tragik, och Han dog och steg ned i helvetets djup. På jorden hade Han redan varit i kontakt med vad man kunde kalla människolivets helvete med dess falskhet, syndfullhet, fördärv, gudlöshet, omänsklighet; och då Han dött, gick Han, då Han ville vara ett med oss, till den plats, dit varje själ som förlorat Gud går, till mörkrets och förtvivlans djup, till platsen där Gud inte är.

Där ägde det största undret av förening rum. Som det sägs i en påskhymn: Helvetet öppnade sina käftar vida för att svälja människan, som besegrat det på jorden och upptäckte till sin fasa, att den människan var Gud själv, nedstigen i helvetet. Och det helvetet finns inte längre; det finns inte längre en plats där Gud inte är. Där startade segrerns under, nedbrytandet av skiljeväggen; svalget är utfyllt, allt är nu inom gränserna för Kristi kärlek till oss och enhet med oss... Han har förenat sig med oss på så sätt att Han till och med delade med oss den slutliga fasan i förlusten av Gud, och nu finns inte en enda skapad varelse, inte en enda person som är utanför mysteriet Kristus; det finns inte en ateist på jorden som har känt förlusten av gud mer skrämmande än Kristus gjorde då Han utropade: *"Min Gud, min Gud, varför har Du övergivit mig?"*

Skiljemuren har fallit, svalget har fyllts igen, vägen är öppen, och i denna tid närmar vi oss den ljusa och hemlighetsfulla natt då Gud blir människa, och Herren påbörjar resan mot korset, mot döden, mot helvetet, och mot Uppståndelsen, genom vilken Han leder oss tillbaka till det eviga livet som förlorades av våra förfäder.

Därför, låt oss gå mot denna fest med vördnad, låt oss förbereda oss för den så att skiljemuren i våra hjärtan också skall falla, så att också i vårt liv svalget skall stängas igen. Då kan vi i glädje, med vördnad, i fruktan möta Jesusbarnet, som är bilden av Gud som ger Sig själv i svaghet, i ömhet, i kärlek, som låter oss göra vad vi vill med Honom om vi bara kan frälsas. Åra vare Honom för Hans kärlek, för Hans utgivande, för Hans oändliga tålmod; så låt oss då svara på Hans kärlek, på Hans hopp, på Hans tro på oss – låt oss svara med kärlek. Amen.

*Övers. från engelska
av f. Bengt Hagström*